

I E K Ļ A U J O Š A

K O M U N I K Ā C I J A

IEKĻAUJOŠA KOMUNIKĀCIJA PADOMES ĢENERĀLSEKRETARIĀTĀ

Eiropas Savienības Padome
Ģenerālsekretariāts

Padomes Ģenerālsēkretariāts, 2018

© Eiropas Savienība, 2018

Reproducēšana atļauta, ja tiek norādīts avots.

© Petr Vaclavek - Fotolia.com, © olly - Fotolia.com, © Down Syndrome Foundation of Madrid

© franzidraws - Fotolia.com, © cartoonresource - Fotolia.com, © Eiropas Savienība

Lai izmantotu vai reproducētu fotogrāfijas vai citus materiālus, kuru autortiesības nepieder ES, pēc atļaujas jāvēršas tieši pie autortiesību īpašnieka.

Mums ir lieliska iespēja strādāt multikulturālā daudzvalodu vidē, kur ikviens visdažādākajos veidos var sekmēt vienlīdzību un dažādības respektēšanu.

Cilvēki var sevi pilnībā apliecināt tikai iekļaujošā vidē, kur dažādība tiek pieņemta, respektēta un novērtēta.

Veselīga un iekļaujoša darba vide sākas ar iekļaujošu valodas un vizuālo materiālu lietojumu, kurā atzīst un atspoguļo dažādību un izvairās no neapzinātiem aizspriedumiem.

Izmantojot atbilstošus valodas un vizuālos izteiksmes līdzekļus, mēs varam panākt, ka neviena cilvēku grupa nejūtas atstumta vai nevēlama un netiek diskriminēta.

Rīcības plāns, kura mērķis ir izveidot dinamiskāku, elastīgāku un sadarbīgāku Padomes Ģenerālsēkretariātu, ir vērst uz to, lai veicinātu tādu vidi, kurā visi darbinieki var justies pilnvērtīgi, motivēti un spējīgi sevi apliecināt personiskajā izaugsmē un dot ieguldījumu Padomes izvirzīto mērķu sasniegšanā. Galu galā, tie esat jūs, darbinieki, kas veido Padomes Ģenerālsēkretariātu.

*Viljams Šapkots (William Shapcott)
Administrācijas ģenerāldirektors*

Mums ir jāatjauno apņemšanās attiecībā uz vērtībām, kas nostiprinātas Līguma par Eiropas Savienību 2. pantā.

"Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības."

*Priekšsēdētājs Donalds Tusks (Donald Tusk),
2017. gada oktobris*

IEVADS

Komunikācija ir spēcīgs līdzeklis. Ar tās starpniecību veidojas mūsu attieksme, uztvere un uzvedība, un tā atspoguļo pasauli, kādā mēs tiecamies dzīvot un strādāt.

Tāpēc vārdi un attēli ir svarīgi – ja netiek pievērsta uzmanība stereotipiem, kas ietekmē valodas lietojumu un vizuālo materiālu izvēli, komunikācija var kļūt diskriminējoša.

Valoda arvien mainās: attīstās vārdu nozīmes, un vienlaikus vajadzētu attīstīties arī vārdu lietojumam. Dzimumneitrāla un neaizspriedumaina izteiksme ir veids, kā atņemt novecojušus priekšstatus par vīriešiem, sievietēm, personām ar invaliditāti un citām cilvēku grupām sabiedrībā.

Šī dokumenta mērķis ir sniegt dažas norādes par valodas un vizuālo materiālu lietojumu un dot PĢS darba videi aktuālus piemērus, pamatojoties uz latviešu valodas praksi.

Dokumenta nolūks ir palīdzēt latviešu valodas lietotājiem, arī tiem, kam tā nav dzimtā valoda, izvairīties no netīši diskriminējoša valodas lietojuma. Tajā tiek ņemts vērā mūsu iestādes politiskais raksturs un daudzvalodu vide, kurā darbojamies, un tas ir paredzēts, lai palīdzētu izveidot saskaņotu iekļaujošas komunikācijas politiku visām nodaļām to darbā pie dokumentu tekstiem un attēliem, kā arī audiovizuālo materiālu sagatavošanas iekšējai un ārējai lietošanai. Tajā ir arī īsa nodaļa par neformālu valodas lietojumu darbavietā.

Norādes, kas izstrādātas Vienlīdzīgu iespēju biroja aizgādībā, attiecas uz:

- iekšējiem paziņojumiem, tostarp paziņojumiem personālam, un ģenerāļsekretāra lēmumiem ar pielikumiem,
- paziņojumiem par vakanci,
- PĢS izdotām publikācijām,
- rakstiem un attēliem *Domus* vietnē,
- ikdienas valodas lietojumu,
- sociālajiem plašsaziņas līdzekļiem un Padomes tīmekļa vietnēm,
- materiāliem, ko izmanto apmācību sesijās un prezentācijās,
- PĢS telpās izvietotiem plakātiem.

Tās **neattiecas** uz ES tiesību aktiem.

Norādēs par pamatu tiek ņemta PĢS pašreizējā prakse, starpiestāžu standarti, piemēram, lestāžu publikāciju noformēšanas rokasgrāmata, un pamatnostādnes, ko izstrādājušas citas ES iestādes un starptautiskās organizācijas, kā arī iesakņojusies valodas lietojuma prakse.

Šī brošūra ir publicēta visās Eiropas Savienības oficiālajās valodās. Tās saturs ir katrā valodā atšķirīgs, jo katrai valodai ir sava gramatika, sintakse un stils. Tomēr vispārējais vēstījums ir viens un tas pats, proti, ar valodas un mūsu izmantoto vizuālo materiālu starpniecību veicināt iekļautību un dažādību.

IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ ADMINISTRATĪVO VALODU

Iekļaujošs, neaizspriedumains valodas lietojums ir tāds, kurā izvairās no stereotipiem un norādēm uz nebūtiskām detaļām. Tajā tiek atzītas pozitīvās kvalitātes, kas piemīt visu dzimumu un seksuālo orientāciju cilvēkiem, personām ar invaliditāti, visdažādākā vecuma un izcelsmes cilvēkiem, kam ir jebkādi reliģiskie uzskati vai pārliecība, vai arī to nav vispār.

Šeit ir sniegtas pamatnostādnes attiecībā uz to, kā norādīt uz dažādām grupām nediskriminējošā veidā.

DZIMUMNEITRĀLA VALODA

Dzimumneitrālā valodā sievietes un vīrieši tiek uztverti vienlīdzīgi un netiek nebeidzami atkārtoti stereotipiskie uzskati par dzimumu lomām.

Izsverot dzimumneitrālas alternatīvas, vienmēr ņemiet vērā to, ka var rasties neskaidrības vai nozīmes nobīdes, un attiecīgi izdariet savu izvēli.

Lietojiet dzimumneitrālus terminus

- Lietojiet **dzimumneitrālus lietvārdus**, kuri nepauž pieņēmumus par to, kas – vīrietis vai sieviete – veic konkrēto darbu vai īsteno attiecīgo lomu, piemēram, *runaspersona*, *amatpersona*. Tiesa, latviešu valodā šādu lietvārdu nav daudz.

Neizdariet pieņēmumus par personas dzimumu, balstoties uz ieņemamo amatu, piemēram, uz direktoru automātiski atsaucoties "viņš", bet sekretāru – "viņa".

- Ja **profesiju un amatu nosaukumi**, kuri pastāv abās dzimtēs, ir minēti vispārējā nozīmē, lietojiet neitrālu apzīmējumu, proti, lietvārdu, kas gramatiski ir vīriešu dzimtē. Latviešu valodā ar vīriešu dzimti vispārējā nozīmē tiek saprastas abu dzimumu personas, un vīriešu dzimti parasti lieto arī tad, ja runa ir par jauktu grupu.

Ja amats ir saistīts ar konkrētu personu, lietojiet amata nosaukumu tajā dzimtē, kas atbilst tās personas dzimumam, kura šo amatu ieņem, piemēram:

Augstā pārstāve, sekretārs, asistents.

Ja jums nav zināms tās personas dzimums, kas ieņem attiecīgo amatu, lietojiet vīriešu dzimti, piemēram:

Padomes vārdā – priekšsēdētājs.

- lekļaujošs **paziņojums par vakanci** ietver visus dzimumus. lekļaujoša valoda veicina to, ka pieteikumi tiek saņemti no plaša pretendentu loka, un tas potenciāli paaugstina darbaspēka kompetenču līmeni. Darba sludinājumos, ja vien nav norādīts, ka attiecīgais amats tiek piedāvāts tikai vienam konkrētam dzimumam, lietojiet amata nosaukumu vīriešu dzimtē un izmantojiet pēc iespējas dzimumneitrālus vispārējus vārdus, piemēram:

Jurists lingvists, kas atbildēs par...

- PĢS lietotās **pieklājības uzrunas formas** ir "**kundze**" un "**kungs**". Ja kopā ar personas (vārdu un) uzvārdu, kuru attiecīgajā gadījumā nelatvisko, personas amats ir norādīts attiecīgajā dzimtē, "kundze" vai "kungs" var neminēt, piemēram:

direktore N. N. (kundze), nodaļas vadītājs N. N. (kungs), priekšsēdētāja runaspersona N. N. kungs

Izvairieties no pārmērīga vīriešu dzimtes vietniekvārdu lietojuma vispārējā nozīmē

Atsaucoties uz visu dzimumu cilvēkiem, vīriešu dzimtes vietniekvārda "viņš" vietā attiecīgos gadījumos būtu vēlams izmantot dzimumneitrālu pieeju. Paturot prātā, ka vietniekvārds "viņš" vispārējā nozīmē latviešu valodā ietver gan jēdzienu "viņš", gan "viņa", pastāv daudzas vienkāršas iespējas, kā teksta izstrādē izvairīties no pārmērīga vīriešu dzimtes vietniekvārdu lietojuma. Atkarībā no dokumenta veida, tā reģistra, stila un garuma jūs varat izvēlēties kādu no šādiem variantiem:

- Ja iespējams, **pārveidojiet lietvārdu daudzskaitļa formā**, kam attiecīgi seko vietniekvārds "viņš" daudzskaitlī, proti, "**viņi**", kas vēl lielākā mērā norāda uz jauktu grupu, vai attieksmes vietniekvārds:

Darbinieki var pieteikties tikai tad, ja viņi...

Ierēdņi, kas strādā nepilnu darba laiku...

- Atkārtojiet lietvārdu:**

Priekšsēdētāju ieceļ uz četrus gadu termiņu. Priekšsēdētājs...

- Atcerieties, ka, lietojot lietvārdu "**persona**", uz to norāda ar norādāmo vietniekvārdu "**tā**":

Pieteikties var jebkura persona, ja tā sasniegusi 18 gadu vecumu.

- Izlaidiet vietniekvārdu:**

Ierēdņa tiesības uz atvaļinājumu ir atkarīgas no (...) vecuma.

- Atcerieties, ka piederības attieksmi ar darbības veicēju izsaka vietniekvārds "**savs**", nevis "viņa" vai "viņas", un arī tas bieži nav vajadzīgs:

Kandidātam jāiesniedz (savs) CV.

- Ja teikuma gramatiskā konstrukcija to pieļauj, dodiet priekšroku vietniekvārdam "**kas**", nevis "kurš" vai "kura":

Priekšroka tiks dota kandidātam, kas...

- Pārveidojiet **saliktas darbības vārda formas** tā, lai netiktu izteikta dzimte:

Jūs uzaicinās... (Nevis: Jūs tiksiet uzaicināts/uzaicināta).

- Ja tulkošanas vai citām vajadzībām jālieto "**viņš vai viņa**", dodiet priekšroku šim formulējumam, nevis "viņš/ viņa" vai "viņš(-a)":

(...) ierēdņi automātiski pensionē tā mēneša pēdējā dienā, kurā viņš vai viņa sasniedz 66 gadu vecumu.

Ja izmantojat minēto formulējumu, atcerieties, ka arī citi vārdi attiecīgajā frāzē, piemēram, īpašības vārdi, skaitļa vārdi, citi vietniekvārdi, lokāmie divdabji, ir jāaskaņo ar abām dzimtēm. Turklāt abās dzimtēs būtu jāmin arī lietvārdi, kurus "viņš vai viņa" aizvieto, piemēram, *ierēdnis vai ierēdne*. Tāpēc kopumā šāda pieeja it sevišķi garākā dokumentā var būt apgrūtinoša, kā arī tā neietver cilvēkus, kas neietilpst binārajā dzimumidentitātē. Tomēr attiecīgā gadījumā tā parāda nodomu saglabāt dzimumneitralitāti.

VALODA, KO LIETO, ATSAUCOTIES UZ PERSONĀM AR INVALIDITĀTI

Vizuālie materiāli par personām ar invaliditāti ir jāizmanto piesardzīgi, lai nepastiprinātu negatīvus stereotipus

Vārdi atspoguļo mūsu attieksmi un pārlicību, tāpēc pareizai vārdu izvēlei ir liela nozīme. Neviens nevēlas tikt identificēts, pamatojoties uz invaliditāti. ANO Konvencijā par personu ar invaliditāti tiesībām ir pausts aicinājums veikt pasākumus, lai apkarotu ar invaliditāti saistītus stereotipus¹. Tāpēc ir svarīgi apzināties negatīvus stereotipus un stigmatizējošus izteikumus un izvairīties no tiem.

Turpmāk ir minēti daži vienkārši ieteikumi par to, kā rakstīt vai runāt par personām ar invaliditāti, atbilstoši apstākļiem izvēloties piemērotāko variantu.

- Lieciet uzsvāru uz personu: **persona ar invaliditāti**.
- Uzsveriet katra cilvēka individualitāti un spējas, nevis saistiet viņu ar kādu stāvokli.
- Izvairieties no tādām frāzēm kā "cieš no" un pasīviem "upura" situāciju aprakstošiem vārdiem.
- Izvairieties no apzīmējumiem, kas invaliditāti raksturo kā ierobežojumu.
- Nelietojiet kolektīvus apzīmējumus, piemēram, "kurlie", jo šīs grupas nav viendabīgas.
- Jāatceras arī, ka 80 % no visām invaliditātēm nav vizuāli pamanāmas.

invalidi

▶ **personas ar invaliditāti, cilvēki ar īpašām vajadzībām**

aklie

▶ **neredzīgie**

cieš (no), sirgst (ar), ir (kā) upuris

▶ **persona ar (...), persona, kam ir (...)**

autists

▶ **persona ar autismu, persona ar autiskā spektra traucējumiem**

psihiski slims cilvēks

▶ **persona ar garīga rakstura traucējumiem**

piesaistīts ratiņkrēslam

▶ **pārvietošanas ratiņkrēslā, ratiņkrēsla lietotājs**

¹ ES iestādēm ir jāpiemēro ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām. 8. panta 1. punkta b) apakšpunkts: *Dalībvalstis apņemas veikt tūlītējus, efektīvus un atbilstošus pasākumus, (...) lai visās dzīves jomās apkarotu stereotipus, aizspriedumus un negatīvu praksi attiecībā pret personām ar invaliditāti, tostarp tos, kas saistīti ar dzimumu un vecumu.*

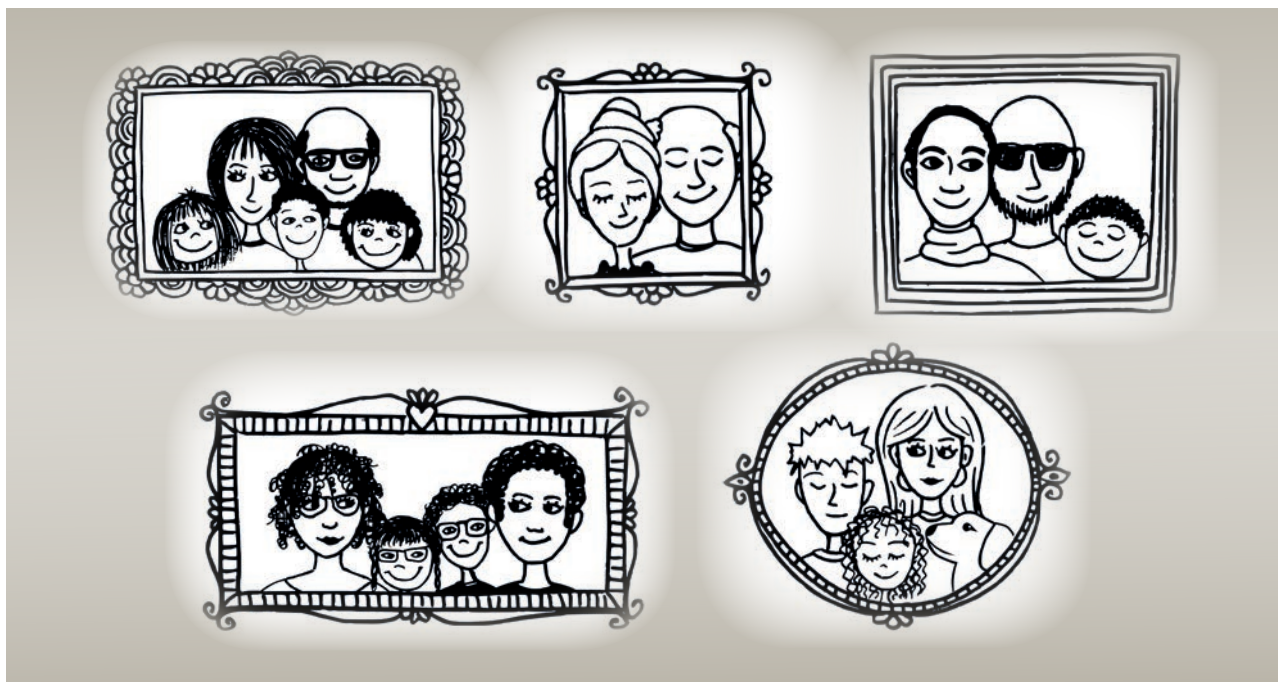
CITI IETEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ NEAIZSPRIEDUMAINU IZTEIKSMI

Ja tīši vai netīši lieto nepiemērotus izteikumus vai tendenciozas frāzes, cilvēki tiek atstumti un tādējādi tiek radīti šķēršļi komunikācijā. Lai savu valodu padarītu brīvu no aizspriedumiem, izvairieties no izteikumiem, kas pazemo vai atstumj cilvēkus viņu vecuma, dzimuma², seksuālās orientācijas, rases, reliģiskās vai citas pārliecības, tautības, sociālās grupas vai fizisku vai garīgu iezīmju dēļ.

Rakstiskos materiālos mēģiniet vērsties pie visas auditorijas. Der atcerēties, ka cilvēkiem, kas lasīs jūsu rakstīto, visticamāk, ir atšķirīgi sensitīvie jautājumi. Lietojiet vispāratzītus vārdus, un, ja šaubāties par kāda izteiciena piemērotību, vērsieties pēc padoma.

Daži piemēri

- Runājot par attiecībām, apzīmējums "dzīvesbiedrs" vai "partneris" un attiecīgi "dzīvesbiedre" vai "partnerē" ir vairāk iekļaujoši un atspoguļo visdažādākās attiecības, kas pastāv sabiedrībā (piemēram, neprecējušies vai viendzimuma pāri, reģistrētas partnerattiecības).
- Neizmantojiet novecojušu terminoloģiju, piemēram, lietojiet "romi", nevis "čigāni"³ un attiecīgi "homoseksuālas personas" vai "geji", nevis "homoseksuālisti". "Lesbietes, gejus, biseksuālas personas, transpersonas un starpdzimuma cilvēkus" bieži sauc par **LGBTI**. Nelietojiet apzīmējumu "transseksuālis", bet gan "transpersona"⁴.
- Izvairieties no vispārējiem pieņēmumiem par dažādām tautībām un kultūrām, jo tie pauž vienkāršotus priekšstatus par kādu personu vai grupu (piemēram, "romantiskie francūži", "strādīgie vācieši"). Ja ir nepieciešams atsaukties uz personas etnisko izcelsmi vai tautību, dariet to pēc iespējas konkrēti. Piemēram, tā vietā, lai izmantotu tādus vispārīgus apzīmējumus kā "aziāti", kas aptver plašu cilvēku loku, ja iespējams, lietojiet konkrētākus – piemēram, "indieši", "pakistāņi", "japāņi" vai "ķīnieši" utt.
- Neizdariet pieņēmumus par personas reliģisko vai citu pārliecību. Turklāt svarīgi ir atcerēties, ka vārds "arābi" attiecas uz arābu valodā runājošiem cilvēkiem, un tas nav sinonīms vārdam "musulmaņi", kas apzīmē islāma ticībai piederīgos.
- Esiet uzmanīgi, lai saziņā neatkārtotu iesīkstējušus stereotipus saistībā ar vecumu. Izrādiet cieņu un lietojiet tādus apzīmējumus kā "[gados] vecāki kolēģi" un "vecāka gadagājuma cilvēki", bet izvairieties no tādiem izteikumiem, kas rada iespaidu, ka būt gados vecākam ir nevēlami.

2 Skatīt, piemēram, Padomes secinājumi par dzimumu līdztiesību (2016).

3 Skatīt, piemēram, Padomes secinājumi par romu integrācijas procesa paātrināšanu (2016).

4 Skatīt, piemēram, Padomes secinājumi par LGBTI līdztiesības sekmēšanu (2016); Veicināt lesbiešu, geju, biseksuālu un transpersonu iespējas izmantot visas cilvēktiesības (2010).

IKDIENAS VALODA DARBVIETĀ

Ja jums kaut kas ir vajadzīgs, pasakiet to meitenei (= manai asistentei)!

Dzimumneitrāla un no aizspriedumiem brīva valoda būtu jālieto arī mutvārdu un neformālajā komunikācijā. Mēs visi esam atbildīgi par iekļaujošas darba vides veidošanu, tāpēc, pirms paužam savas domas, viedokļus un pārliecību, ir vērts tos rūpīgi apsvērt. Tādējādi mēs varam izvairīties no nejaušas citu cilvēku stereotipizēšanas, pazemošanas un noniecināšanas vai aizbildnieciskas izturēšanās pret viņiem.

Šeit ir minēti daži izteikumi, no kuriem vajadzētu **izvairīties**:

- o *Esi vīrs!*
- o *Tā ir vecuma aizmāršība!*
- o *Kāda no biroja meitenēm atbildēs uz jūsu zvanu.*
- o *Tā ir sieviešu loģika.*
- o *Atšķirībā no citiem vīriešiem viņš...*
- o *Viņš ir par jaunu/vecu, lai...*
- o *Tādā vecumā cilvēkiem nemēdz būt viedtelefoni.*
- o *Ar dokumentu par aizsardzības jomu labāk tiks galā vīrietis.*

Izturēšanās vai valodas lietojums, ko varētu uztvert kā diskriminējošu (piemēram, dzimumaizskaroši vai rasistiski joki), nav pieņemami.

Tāpat, lai neaizvainotu cilvēkus viņu dzimuma, vecuma, invaliditātes, etniskās piederības, reliģiskās vai citas pārliecības, dzimumidentitātes vai seksuālās orientācijas dēļ, ir jāizvairās no aizskarošiem vārdiem un izteikumiem.

Ja jums ir bažas, ka varētu aplami kādu nosaukt vai atsaukties uz kādu personu, piemēram, ar atšķirīgu etnisko izcelsmi, pavaicājiet, kā viņi paši sevi labprātāk sauc.

Ar **humoru**, ko izmanto, lai trivializētu dzimumu jautājumus, bieži tiek nostiprināti dzimumu stereotipi, un tas var ietvert seksismu (piemēram, joki par blondinēm).

Dažkārt nepārdomātus **komplimentus** var uztvert kā kritiku.

- o *Tev ir vīrieša domāšana.*
- o *Ņemot vērā viņas vecumu, viņa to labi paveica.*
- o *Apbrīnojami, ka sieviete tik labi pārzina militāro jomu.*
- o *Neskatoties uz gadiem, viņam ir ķēriens uz šīm jaunajām tehnoloģijām.*

Paturiet prātā, ka valoda un sabiedrība arvien attīstās: vārdi laika gaitā var mainīt savu nozīmi, un tas, kas ir pieņemams šodien, pēc kāda laika var kļūt nepieņemams vai mazāk piemērots. Lai izvairītos no potenciāli aizvainojošiem vārdiem, pārliecieties, ka jūs izmantojat vispāratzītu terminoloģiju.

Latviešu valodas nodaļa un Vienlīdzīgu iespēju birojs ir jūsu rīcībā, lai palīdzētu gadījumos, kad rodas šaubas.

VIZUĀLĀ KOMUNIKĀCIJA

Iekļaujoša komunikācija ir jāstiprina ar iekļaujošu vizuālo materiālu palīdzību, jo nereti tieši vizuālais vēstījums tā adresātiem ir vieglāk uztverams. Parādot dažādību no vairākiem (dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes, invaliditātes, reliģiskās vai citas pārliecības, seksuālās orientācijas, tautības) aspektiem, mēs nodrošinām, ka ikviens jūtas iekļauts.

Savā komunikācijā pievērsiet uzmanību dažādībai un iekļautībai:

- Kā jums liek justies šis attēls? Kādi ir jūsu pirmie iespaidi?
- Vai jums tas patīk? Kāpēc? Kāpēc ne?
- Ko jūs redzat attēlā? Vai jūs varat identificēties ar tajā redzamajiem cilvēkiem?
- Vai tajā redzama dažādība? Vai tajā redzama iekļautība?
- Kāds ir tā vēstījums? Vai attēls atbilst vēstījumam, ko vēlaties nodot?

Turpmāk minētajiem ieteikumiem attiecībā uz **plakātiem, bukletiem, attēliem Domus vietnē un jebkādiem audiovizuālajiem materiāliem, ko izmanto apmācību sesijās un prezentācijās**, vajadzētu palīdzēt padarīt komunikāciju efektīvāku un ļaut mērķauditorijai identificēties ar vizuālo vēstījumu.

1. Izvēlieties attēlus, kas atspoguļo dažādību PĢS darba vidē

Neizmantojiet attēlus, kuros redzamas tikai viena dzimuma personas, ja runa ir par dažādu dzimumu cilvēku grupu. Cilvēkiem, kurus intervē vai kuri redzami videomateriālos, vajadzētu arī pārstāvēt PĢS darbiniekus visā to dažādībā.

Lai veicinātu dažādību publikācijās, piemēram, brošūrās, izmantojiet fotogrāfijas un attēlus, kas atspoguļo visus mūsu darba vides aspektus: apsveriet līdzsvaru starp sievietēm un vīriešiem, rādiet personas ar invaliditāti ikdienas situācijās, attiecīgi iekļaujiet dažāda vecuma cilvēkus un dažādu rasu un etnisko grupu pārstāvjus.

Šī fotogrāfija atspoguļo pastāvošo dažādību mūsu ierēdņu vidū, un tāpēc tā ir labs iekļaujošas komunikācijas piemērs

Vizuālajam un tekstuālajam saturam vajadzētu būt savstarpēji atbilstīgam. Pārbaudiet arī to, vai jūsu izvēlētais vizuālais materiāls atbilst vēstījumam, ko cenšaties nodot. Piemēram, attēls, kurā redzami tikai vīrieši, nebūs piemērots, lai ilustrētu rakstu, kurā tiek intervētas gan sievietes, gan vīrieši.

Pārliecinieties, ka PĢS darba vidi jūs parādāt kā tādu, kas ir pieņemoša un atvērta visdažādākajiem cilvēkiem.

2. Ja iespējams, izvēlieties attēlus, kas atspoguļo Eiropas iedzīvotāju dažādību

Ir ieteicams, kad vien iespējams, sistemātiski ņemt vērā dažādības apsvērumus.

Pozitīvs piemērs attēlam, kas atspoguļo etnisko dažādību

3. Dažādu dzimumu cilvēkus rādiet līdzvērtīgās lomās un funkcijās

Pozitīvs piemērs fotogrāfijai, kurā fiksēts, kā sievietes politikēs aktīvi darbojas un tiek uzklašītas, nevis uzvedas pasīvi un tiek uzvertas kā objekti

4. Izvēlieties attēlus, kas mūsu iestādi parāda kā atvērtu un brīvu no aizspriedumiem

Neizmantojiet attēlus vai lozungus, kas rada iespaidu, ka pie mums pastāv vecuma, etniska, estētiska vai jebkāda cita rakstura aizspriedumi.

Kāda ir jūsu pirmā reakcija, redzot šo plakātu?

Plašāka informācija

Vienlīdzīgu iespēju birojs

E-pasts: egalite-des-chances@consilium.europa.eu

Latviešu valodas nodaļa / *UNITE LV Quality*

E-pasts: unite.lv-quality@consilium.europa.eu

Rue de la Loi/Wetstraat 175
1048 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË
Tel. +32 22816111
www.consilium.europa.eu